

AFZIEN

Hoewel ik zelf van mening ben niet alleen te flierefluiten en te lanterfantten, treft mij toch vaak de vraag: 'Wat dóét u eigenlijk?' Want bidden en denken, lezen en schrijven, luisteren en spreken – dat is geen doen en al helemaal geen werk. Ik maak u deelgenoot van zo'n bezigheid die geen daad en geen arbeid heet.

Paul Verhoeven is een gedreven filmer maar blijkt tevens een gedreven vorser naar Jezus. Op verzoek van de televisierubriek *Eén Vandaag* en het weekblad *Vrij Nederland* lees ik (in) zijn verschijnende boek *Jezus van Nazaret*. Na de paus geeft nu de cineast een boek in het licht onder gelijke titel. Het onderscheid evenwel doet zich terstond voor; want Verhoeven – niet minder ruwe bolster dan blanke pit, ruw in taalgebruik maar blank in oprechtheid – wil slechts de 'historische' Jezus onderzoeken en meldt meteen niet in Zijn godheid te geloven (dus niet in de Drievuldigheid), niet in de verrijzenis en niet in het Rijk Gods, tenzij slechts opgevat als het paradijs (voor alle arbeiders) op aarde. Daarenboven legt hij onvermoeibaar uit waarin de evangelisten ongelijk en volstrekt ongelijk hebben. Lezen kan soms afzien blijken.

Verhoeven is geraakt door de mens Jezus, omtrent wie Hij voornemens was een film te maken maar toch liever – meer veilig – dit boek schreef. Geraakt door de figuur van Jezus is hij stellig. Hij betreurt het niet te kunnen geloven. Laten wij – zo Paul – 'beseffen dat ieder mens, ja ieder dier, even levend is als jezelf en evenveel recht heeft om te leven'.

Ik herinner me een vraag van een journalist aan de telefoon van langer tijd geleden: 'Hebt u Dan Brown's *De Da Vinci Code* gelezen?' 'Neen', reageerde ik, 'daarvoor heb ik geen tijd'. Dat antwoord moet als verwaand zijn overgekomen, ofschoon ik mij toen voor niet minder eerlijk hield dan Verhoeven nu. (Onder druk van het hedendaagse debat heb ik dat boek toen toch gelezen en meer keren besproken.) Niettemin hoop ik dat Verhoeven's boek – dat beter zou heten *Paul's speeltje* – niet allerlei anderen behoeft af te houden van eigen bezigheid. Laat filmer Verhoeven zich houden bij de eigen stiel en een film over Jezus maken, zoals zijn aanvankelijke plan was.